

Petrus Cursius Carpinetan⁹ R. in xpo. p. & d. Ca
rolo Rotario Epō motis Regalis Iulii. II. a. secreto
Cub.

QVinto kal. Martii Antistes dignissime (ut
ii faciūt qui plus in lris cupiūt q̄ ualēt) apd
Imp̄storē recesserā. Quē cū rogassem eo quē formis
libellū pxime excussisset r̄ndit se opusculū iā pene
absolutū. Merū moleste ferre q̄ id diu questū sine
auctoris p̄fatiōe & noie ab amico accepisset & ita
ut posteriores cogitatiōes sapiētiores esse solēt im
pressisset. Vna adduct⁹ rōne q̄ multis se cōsultare
rat⁹ si historiā in qua Illust. Ro. gesta a Iano usq̄
ad ulcia Honorii tpa sub unū ueluti cōspectū per
stringerent in publicū daret: q̄n ante a suo emissā
auctore tā fuerit uēdibilis ut iā pridē nusq̄ uenalis
reperiret. Rogatus itaq̄ oñderet oñdit: legi: scrip
torē cognoui: cogniti nomē dedi. Quo accepto sū
mope gauisus est: Neq̄ id illi sati fuit quin me im
pense rogauit ut Ep̄lam p̄fationis loco apponerē.
Ego p̄ mo me id facturū negaui: quū q̄ aliq̄s inter le
gēdū maculas offēderā / tū q̄ nō cō ad lactē flori
cādore aspirare uidebā. Semel enī de Phēdro p̄cep
tore audiui meo Cui⁹ incredibile in negotiis cōsiliū
& singulare in sūma eloquētia iudiciū q̄ nō admirāf
magis mihi cōsiliū & iudiciū uidēt exptes q̄ laudis
alicnē inimici lras itidē esse debere ut Sybaritane
olim mulieres: quēdū lauarēt / comerenē pingerēt
ānus ēēt. Hoc addidēt q̄ aderāt Camill⁹ & capella

uel minimā Epistolā in museo ueluti feminas in
suo Gynococco latere nouē annos malle q̄ sine mūdi
ria ornatu & uenustate in hominū oculos prodire:
ut tāti uiri pronūciare nō dubitauerint lras & mu
lieres pluris ornatū facere q̄ lucem. Tandē tamen
in eius sententiā inclinare cœpi: Primū ne mihi ab
amico tantū regatō preces Iouis filiē succenserent:
Deinde quia nō sine i p̄ius iactura reuocasset nisi ad
absolucndū libellū quasi sponte currenti cursum in
terrupissē: Tū q̄ sciebā historiā quoquomō scriptā
& prode se & delectare: magis q̄ ad fidē & ueritatē
(quē in hoc uisa est maxima) q̄ ad ostentionē esse
inuentā: Postremo quod primū esse debebat) quo
niam si qua in re Thomas noster priscis cedere: id
erat xp̄iana historia pensandū: ex qua multa stri
ctim calculatorū more qui ingentes rationes q̄ pau
cissimis calculis comprehendūt suis locis inseruit.
Suscepi igitur negotiū: & cū multū cogitauissē
cui melius dicari posset Ep̄la de consilii sententia
unus tu uisus / qui patronus optimus / & tutissi
mus uindex & nostrū / & libelli esse posses: ut pote
qui Sūmi atq̄ omniū Pontificū Pontificis fœlicissi
mi / secreto Cubiculo sis / neq̄ unq̄ ab eius latere
uel transuersum digitum recedas. Vnde nō īmeri
to tātum apud eum gratia potes quantū qui maxi
me. Et (quod prope diuinum est) in hac tanta tua
fortuna / quam (ut Sapiens) tibi fingis / ita pari li
bra grauitatem comitate temperas / ut duo hęc quæ

difficillime cocant: Tu cum ingēti admiratione &
laude coniunxeris & cum dignitate & auctoritate
plurimis excellas / facilitate sis infimis par: & licet
Pontifici intimus / omnibus es sine inuidia gratiss
mus: ut dubitare debeat nemo Te uirtute maxime
prestare / In cuius fide is conuiescat: quem diffici
le sit iudicare utrū magis hostes timuerint / an tu p
recepti populis uenerentur & diligant: Cuius uo
tis uniuersus Senatus assentiat: Reges obtemperēt
Hostes prostrati / pedes adorent / fortuna obsecūdet.
Hęc me igitur ratio impulit / ut tuo potius nemini
has alienas lucubrationes (quando meas nequā)
dedicarem. Cum p̄sertim mei mihi ad id uolun
tas patroni non defuerit. Erasmi dico / qui tecum p̄ a
riter dies noctesq; pro Iulio Secundo excubat / in co
iudicio uiuentiū omniū integerrimi: & in ques po
test beneficentissimi: precipue (sic est quasi littera
rum helluo) in achademicos: quos aliqui hunc al
terum Meccenatem experti sunt: dicentē multi quo
tidie experientur / nisi de me ipso dicere uideret: In
quo nulla inuidia / nullę similitates / sed sua tantum
uirtutis cōfīdit: ut mihi natura ipsa in hoc uno pro
bitatem nulla forensi specie fucatam / ulla infusa
tam mali uolentia / sed simplicem & sine ulla simula
tionis artificiositate / expressisse uideatur. Quē
a deo hic tacitū reliquissem / ne ab iis qui cū mihi us
norint / gratia ductus dixisse hoc iudicaret / nisi im
pii Clientis esse duxissem illum omnino p̄terito

qui in priuata fortuna ad Vaticanū suo grege a fun-
damentis pulcherrimā diuē Catharinę edmet exi-
isset atq; ornasset. Superest te orem / obtesterq; ne
hoc qualecunq; munusculum quod q̄ sit exiguū ui-
deorespuas. Quod sane dedissem nunq̄ nisi dubitā-
temne mea tibi sorderet Epistola / hec me ratio con-
firmasset neq; Te coesse ingenio. Neq; ceteres mi-
hi uecordiæ dare debere / si summū quoquo potue-
rim. no. do uirum colucri. Vale felicissime.

DE GENEALOGIA
FVNDATORVM
VRBIS
ROME.

Rim⁹ in Italia re
gnauit Ianus / a /
quo Ianiculū: de /
inde Saturnus Io
uem filium: ve / gre
cia fugiēs: qui ru
les adhuc popu
los domos edifica
re: terras incolere

plantare uineas docuit: at q̄ hu
manis mori
bus uiuere: cum ante a se miferi glandiū tan
tū modo alimentis uita m sustentaret. Et aut
in speluncis: aut frondibus uirgultibus q̄ cō
textis casulis habitarent. Pro quibus meri
tis ab indocili & rustica multitudine Deus
est appellatus. Et quia in Italia laeuit ab
ei⁹ latebra Latiū appellatum est. Post eum

Picus filius eius quem Fautus secutus est: cui Latinus successit: qui latinas litteras a Carmente Nicostrata repertas correxit: & Latinos de suo nomine appellauit. Quibus regnantibus: Centū quinquaginta Anni referuntur euoluti. ¶ His temporibus Herculem (Gerione interempto) boues mirae speciei abegisse memorant: ac prope Albulam (qua pre se armētum agens nando traiecerat) procubuisse. Ibi cum eum sopor oppressisset: Accola huius loci nomine Cacus ferox uiribus captus pulchritudine bouum eximiū quemq; cauda in speluncā traxit. Hercules somno excitus cū partem abesse sensisset: pergens ad proximā speluncam: ubi foras uestigia uersa uidit / confusus abiit. Inde mugitu inclusarū conuersus. Quem cum uadentem ad speluncā Cacus fumo flāma & ui prohibere conatus esset: ictus claua occubuit. Quod ob meritum Euander Herculi Iouis nato Aram maximā dicauit. ¶ Regnante autē Latino Troya a Græcis capta est. Qua pulsus Eneas Anchisæ filius ad Italiam uenit: & Lauiniam Latini regis filiam in coniugiū accepit. Regnauitq; Latinus Annis tribus. Post quem regnum accepit Ascanius Ence ex Creusa filia Priami filio: relicto nouerçe suæ Lauiniæ regno: in Albam longā quam condiderat Regnū transtulit: & Siluiū Posthumium fratrem suū Ence ex Lauinia filium Regni reliquit heredem. Qui Posthumius appellatus eoq; post mortem Patris: & Siluius q; in silua casu sit

natus: a quo omnes Albanorum Reges Siluii uocati. Post eum regnauerunt Eneas Siluius: Latinus Siluius. Alba. Athis. Capis/ qui Capuam Campa-
nię caput condidit. Capetus Tyberinus: ex cuius nomine Albula fluuius q̄ in eo decidens extinct⁹
fit/ Tyberis nomē accepit. Agrippa Remulus Auē-
tinus: qui in eo monte qui nunc pars est Urbis mor-
tuus ac sepultus/ eternum loco uocabulum dedit.
Huic successit Procas cuius maior filius Numitor
a fratre iuniore Amulio regno pulsus: in agro suo
uixit. Et ut eum sobole priuaret/ Amulius filiam il-
lius Rheam filuam uestę sacerdotem prefecit: ut
uirginitate p̄petua teneret. Que a Marte (ut cre-
ditur cōp̄ssa) Romulū & Rhemū geminos edidit.
Amulius ipsam in uincula coniecit: puules in Ty-
berim abiecit. Quos aqua in sicco reliquit: & Picus
auis primū tantisper aluit/ donec ad eorū uagrum
Lupa accurrat: eosq̄ uberibus suis nutriuit. Mox
Faustulus regii pastor armenti repertos Acce Lau-
rentiæ coniugi educandos dedit. Qui postea Amu-
lio interfecto/ Numitori auo regnū restituere. Ipsi
pastoribus adunatis Ciuitatem sūmi pastoris ouiu
Iesu christi futuram condiderunt. Quam Romu-
lus augurio uictor (ipse enim duodecim Rhemus
sex uultures uiderat) Romam uocauit. Et ut eam
prius legibus muniret q̄ mœnibus: edixit. Ne quis
uallum transiret. Quod Rhemus irridens transi-
liuit: & a Fabio Celere Centurione rastropastorali

ferur occisus . Anne igitur post excidium Troye
CCCC . xxxiii . tempore Achaz Regis Iuda . Ante
natiuitatem xpi . dcclii . urbs Roma condita est .

DE PRIMA ETATE POPVLI RO.
SVB SEPTEM REGIBVS ACTA.

ROMA
VITTORIO EMANUELE

6
Romulus Romanorum primus Rex: pa-
latinum primum montem: quo p[er]
educatus fuerat primū muniuit. Con-
dito tēplo quod Asilū appellauit. pol-
licitus est cūctis ad eū fugiētibus impunitatē. Ma-
gno igitur exercitu facto: cū uideret cōiugia sibi &
populo deesse p[er] legatos a finitimis ciuitatibus pe-
tuit: quibus negatis ludos equestres simulauit. Ad
quos cum utriusq[ue] sexus multitudo uenisset: uirgi-
nes raptę sunt/ob hoc Ceninenses/Antēnates & Cru-
stumini contra Romanos bella sumpserūt. Quibus
deuictis: & raptarū propinquis in urbem receptis/
Sabini Romanis bellū mouerūt (ubi Tarpeia uir-
go Sabinorū clypeis in monte obruta: qui ab eius
nomine Tarpeius est appellatus) Romulus I cui-
edem uouit/exercitui restitit. Tum raptę in mediū
processerunt: & hinc partes: inde coniuges depreca-
tę pacem conciliarūt. Romulus fœdus percussit &
Sabinos in Urbem recepit. Propter hanc societatē
Romani nomina illor[um] suis preponcbant noibus: &
inuicem Sabini Romanorum. Inde consuetudo te-
nuit ut nemo Romanus absq[ue] prenoie fuerit. Cūq[ue]
Sabinorū more Romulus hastam ferret: quæ corū
lingua quiris appellabat / ipse quirinus dictus est
& Romani quirites. Hic ad cenam uocatus nō mul-
tū bibit: quia post tridie haberet negotiū: dictūq[ue]
est ei. Romule si omnes istud facerent. Vinū uilius

esset. Immo inquit carū: si quantū uolet quisq; bi-
bat. Centū ex plebe delegit: quorū consilio oīa age-
rent: quos Senatores ppter senectutem: Patres ob
similitudinē curæ nominauit. Inde Patritii dicti.
Mille pugnatores quos a numero Milites appella-
uit. Tres etiā equitū centurias instituit. Tandem
apud paludē Capreae cū exercitum lustraret nusq;
comparuit. Regnauit autem Annis. xxxvii.

NVMA POMPILIVS.

Numa Pō-
pilius Rex ro-
manorū secun-
dus: ferocem
populū miti-
gandum dis-
suetudine Ar-
morum ac re-
ligione ratus
sacra plura i-

stitit. Flaminē Ioui assiduū sacerdotem creauit.
huic duos flamines adiecit. Marti unū. alterū Qui-
rino. Salios item sacerdotes duodecim (quorū Pri-
mus Presul uocabat) Marti gradiuo fecit tunicq;
pictē in signe & celestia arma quæ Ancilia appellā-
tur eis ferre dedit. Pontificem deinde maximum ex
patribus cōstituit. Virginesq; uestales legit. his ut
assidue templis essent Antistites. Stipes diū de pu-
blico stauit. Leges quoq; plures tulit & utiles (tu-

turum ut potiore ritu Romæ hec oia fierent) & ob
hanc tantã iusticiã bellum ei nemo intulit.

TULLVS HOSTILIVS.

Tullus ho
stilius milita
rem discipli
nã artẽq; bel
lãd tradidit.
bellũ Albinis
indixit: quod
Trigeminorũ
bella finiuit.

Albo ut Persidiam ducis metri funditus diruitur.
Templis tamen Deorũ iussu Regis est parsum. Al
banos Romã transire iussit. Numerus Ciuũ inte
rim crescit. Montecelio urbem ampliauit.

ANCVS MARCVS.

Anc^o Mar
cus Latinos
belle demuit
Auẽtinũ in o
tem Vrbi ad
didit: Ianicu
lũ quoq; adie
cit nõ inopia
oci sed neq; n

ca arua hostiũ essent. Id nõ muro solum; sed etiam

ob cōmoditatem itineris ponte sublitio tum primū
 in Tyberi factourbi iunxit. Carcerē primus ad ter
 rorem crescētis audacie edificauit. Siluas ad usum
 nauīū publicauit: usq; ad mare Imperiū prolatum
 in ora Tyberis Hostiam u: beme condidit.

TARQUINVS PRISCVS.

Tarquin⁹
 Priscus Nu
 merū Senato
 rum duplica
 uit & Centu
 riis trib⁹ au
 xit Tuscie po
 pulis frequē
 tibus Armis

subegit. Primusq; triūphās Romā intrauit & inde
 fastes trabee anuli pretexta ceteraq; qbus Imperii
 dignitas eminet Urbē muro cinxit. Circū maximū
 edificauit.

SERVIUS TULLIUS.

Serui⁹ tul
 lius Hetrus
 ces sepe do
 muit. Mōtes
 Quirinalē &
 exquiliarum
 Urbis adiun
 xit. Aggerē
 fossasq; circa

b ii

*Pons publicus
 qui carcerem
 construxit
 Quoniam bellio
 ditus est*

*Senatores
 catio*

*Senatus regnavit
 et uia quadringi*

*quis primus Ro
 mampians inq
 sit Not*

*hetrusces ep
 met*

*Roma quoniam
 adiecit*

Not

miros duxit. Primus omnium censum ordinauit.
rem saluberrimam imperio ex quo bellipacisq; mu-
nia: nō uiritim ut ante: sed pro habitu pecuniarum
fierent. Tum classes & centurias & hunc ordinem
ex censu constituit.

TARQUINVS SVPERBVS.

Tarquin⁹
superbus cog-
nomen mori-
bus darū La-
tinos Sabi-
nosq; domuit
Sueslam: Po-
neriā Hetrus-
cis eripuit: &

Gabios per Sextum filium simulo transugio in
potestātē redegit. Cum Capitoliū inciperet Caput
hoīs inuenit: unde eā urbē caput gentiū futurā ces-
cinere uates. Et cū in obsidiōe Ardee fili⁹ eius Tar-
quinus sextus Lucretie stuprū intulisset cum eo in
exilium actus: ad Porsenā Hetrurie regem cōfugit
Regnatū est ab urbe cōdita sub regib⁹ annis. cc.
xliiii. Hinc Cōsules annui duo creati: ut si un⁹ ma-
lus esse uoluisset: alter cū coarceret: & Ciuiles semp
essent: qui se post annū scirent esse priuatos. Post di-
ctator: cui⁹ dicto parendū erat superiori p̄tate in sex
menses duratura creat: cui magī eq̄tū obsequeret.

DE SECVNDA ETATE POPV-
LI ROMANI SVB CONSVLIBVS.

IVNIVS BRVTVS PRIMVS
CONSVL.

Iunius Brutus pro-
pter Lucretiæ stuprū.
cū Tricipitino Patre
& Collatino uirē i exi-
tium Regū cōiurauit.
Quibus i exiliū actis
primus consul creatus
filios suos q̄ cū Aquis
liis & Vitelliis ad reci-
piendū in urbem Tar-
quinos cōiurauerant.

Bruti cōiuratio

Virgis celos securi percussit: patrem exiit ut consu-
lem ageret. Deinde in prelio qd̄ aduersus eos gres-
bat singulari certamine cū Aronte filio Tarquini
congrē. Tus se ambo mutuis uulneribus occiderūt.

Filios Brutus

666

HORATIVS COCLES.

H. Horatius Cocles
illo cecidit mine q̄ in
alio prelio oculū ami-
serat cū Porſena Rex
Hetruscoſū Tarquis
nos in Urbem Romā

Quarta cōiuratio

restituere remtaret: & primo impetu (Transyberinam regionē nunc appellatā) tūc Ianiculū cepisset pro ponte sublitius stetit: & aciem hostiū sustinuit donec pons a tergo interrumperec. Tum in Tyberim se projecit & armatus ad suos tranauit

*ntis sublij mto
apto
raty notatus
dsuo*

MVTIVS SCEVOLE.

*uare secuo
ca sit diotus
urp iratio
figi casus*

¶ Mutius Scevole a clade dextre man^o cogre: men inditūcū Perlena urbem obsideret: in ei^o castra uenit: ibi q^o Purpuratū pro Rege decept^o occidit. De

prehensus & ad Regem pertractus dexteram Aris imposuit ardētib^o focus iniecit. Hoc supplicii area exigens q^o in cede peccasset. Terrorē geminat dolo ut licias inquit quē uirū effugeris. Idem trecenti iurauimus. Quare ille territus Bellū acceptis obsidibus deposuit.

*ctoq^o uaratio
cuc obitio*

PVBLICOLA.

*uicibus traui
nauit publico.*

¶ Publicola d Veicn^o tibus & Sabinistriumi phauit. Sed quia in locum Tricipitini college defuncti Cōsulem ubrogauerat: & do^o nū in Velia tutissimo

*uatio in supi
c affectati regni uenit*

loco habebat in suspicionem Regni affectari uenit.

Quo cognito apud populū questus est q̄ de se aliis
quid tale timuissent: & imisit qui domū suam dirue-
rent. Legem de prouocatione aduersum magistra-
tus ad populū tulit. Hinc Lutius Valerius Publi-
cola dictus. Hic quater Consul: mortuus adeo pau-
per ut collatis a populo nūmis sumptū habuerit.

*domus di-
missa*

*Mors publica. p
rima*

AVLVS POSTHVMIVS.

Aulus Posthumius
dictator cum latinis in
ultionē Regis Tarqui-
ni dimicantibus confli-
xit. Cum q̄ uictoria ru-
raret: Magistre equitū
equis frenos detrahi iu-
lit.

*Ultio Tarqui-
cum latini*

*Not coment
Posthumy*

Et hoc nouū cōmentum: quo acrius incurrerēt
unde & aciem Latinoꝝ fregerūt & castra ceperūt.

MENENNIVS AGRIPPA.

Menēnius Agrippa
de Sabinis triūphauit
& cū populus a patri-
bus secessisset: q̄ tribu-
tum & militiam tolera-
ret nec reuocari posset.
olim inquit humani ar-

*Menenniyon
nis triu*

tus cum uentrem ociosum cernerent ab eo discorda-
runt: & suū illi ministeriū negauerunt: cū eo pacto
& ipsi deficerēt. Intellexerūt uentrē acceptos cibos

*Not similitu
agnit*

In trib. oratio
grieffe-tum
per omnia mēbra differere: & cum eo in gratiam re-
dierunt. Sic senatus & populus quasi unum corpus
discordia pereunt concordia ualent. Hac fabula po-
pulus regressus est: creauit tamen Tribunos plebis
qui libertatē suā aduersus supbiam nobilitatis des-
fenderet. Hic ppter paupertatē publico impēdio
populi Romani sepelitur.

CORIOLANVS.

C Coriolanus cegros
in ena/captis Coriolis
Vrbe Volscerū Creus
Mars habituit: ob egre-
gia militie facinora a/
Posthumio optionem
in uerū accipiēs equū
tantu & hospitē lumpsit uirtutis & pietatis exēplū.
Hic cōsul iniuria pulsus ad Volscos concessit: & cū
eis ad quartū ab Vrbe lapidē castra posuit. Cumq;
in illis Ciuū legationibus flecteret: a Veruria ma-
tre & Volumnia uxore matronarū numero comita-
tis motus bellum obmisit.

QVINTIVS CINCINNATVS.

C Quintus Cincinna-
tus (cū Volsci & Sabi-
ni bellum aduersus ro-
manos gererent: & Mu-
mitiū Consulem in Al-
gido monte obsiderēt)
dictator dictus; missi

legati nudū cū arantē tranſtyberim inuenerūt: qui
 inſigniſ ſumptis Cōſulem obſidione liberauit. Ho-
 ſtes uicit. Iugum boū equis impeluit. Ducem prin-
 cipeſq; ſubiugatos triumphi die pre ſe primus egit
 Sextodecimo die dictatura ſe abdicauit ad agri cul-
 tum reuerſus. Ipſe iterū poſt .xx. annes dictator di-
 ctus Spuriū Meliū regnū affectantem occidi iuſſit
 Domū eius ſolo equauit.

os. p. c. c. c. nati
Centurius

ci. u. u. u. u. u.
NOT

VIRGINIVS CENTVRIO.

¶ Virgini Centurio
 nis in Algidomilitans
 cis filiam Virginiam
 Apius Claudius decem
 uir adamauit. Quam
 cum corrumpere non
 poſſet: clientem ſubor-

Apj clau. a

di nauit: qui eam coram in ſeruitum depoſceret.
 Pater recognita cum oppreſſam Iudicio filiam tra-
 hi in ſeruitutem uideret: nihil curatus: in medio
 foro manu ſua interfecit. Corpus eius humectoge-
 rans ad exercitum profugit. Ad motiſq; ſig. iſcō mi-
 litionum totam eam dominationem obleſi a marmis
 Milites ad uindicandū facinus accendit: ac in car-
 cerem & catheras ab Auentino mōte detraxit. Crea-
 tiſq; decem Tribuniſ decem uiros abdicare ſe ma-
 giſtratu preceperunt. Apius in carcere ſibi mortem
 adciuit.

Virginie m

Apj mms

CORNELIVS COSSVS.

¶ Cornelius Cossus
(cum uidisset accessu
Tolumnii regis Vien
tium turmas Roma
nerū trepidantes) su
git: & ingentē predā
ad Urbem tulit. Post

*et ostendit
montem clauis
uo obsidione
scritto*

exercitū in angustiis thauri montis insidiis hostiū
clauso: in superiorem locū euasit. hostes terruit. Ci
ues obsidione liberauit.

FVRIVS CAMILLVS.

¶ Furius Camill^{us} Ve
ios obsidione domuit:
deq; his triūphauit.
Cum Valiscos obside
ret: & ludi litterarum
magister Principū fi
lios ad eū adduxisset

domuit

uinctū illū isem prius in urbem redigendū & uer
berandū tradidit (Sciebat enī uir sapiens uerā esse
uictoriā que salua fide & integra dignitate paga
ret) statim Valisci se ei ob tantā iusticiā dederūt.
Post die dicta a tribus populi inique dānatus ar
deam concessit. Mox cū galli senones exercitū Ro
manoz apud Alliam fluiū cecidissent: urbē intra
runt: partēq; incēderūt ubi senioribus interfectis:
nobilē iuuentū in capitolū obsiderūt: qui tandē

*arvalisci. F. ca.
accliderunt
id. dānatio
hor. iudicia
nos. it. factio
capitoli. c. f. s. i.*

accepto auti mille pondo recessere. Camillus absēs
dictator dictus collectis reliquiis : eos secutus ita
cecidit & autū & omnia que ceperant militaria sig-
na reportaret. Deinde populo Ro. migrare Veios
uolentes detinuit. Sic & opidum Ciuibus; & Ciues
opido reddidit

a agē dict. tor
Gallorū sedg
Migratio ho. z

¶ VALERIVS CORVINVS.

¶ Valeri⁹ Coruinus
cum reliquias senonū
Camillus persequere
tur aduersus ingētem
Gallum puocātem so-
lus (cūmib⁹ territis)
pcessit. Coruus ab or-
tu solis galee eius inse-

*Quar coruina
sit appellata*

dit: & inter pugnandū: ora oculosq; Galli reuerbe-
rauit. Hoste uicto: nō solū uictoriā ei; sed & nomen
dedit. Hic cū ingēs multitudo ere alieno oppressa
Capuā occupare tēptasset: & Ducē sibi etiā necessi-
tate cōpulsū fecisset; sublato ere alieno seditionē
cōpressit. His temporib⁹ in medio urbis Ro. terra
dissiluit: neq; uasta uorago conictō terre impleri
potuit: q; deoz moniru uiui hois expeteret sepul-
turam si temp. Ro. ppetuam uellent: tum Marcus
Curtius eques Romanus nil cunctatus: equo exor-
nator infedentem armatum se in specum i misit. La-
cusq; Curtius ab hoc appellatus.

NOT

*n. curius
ginc se mm*

lacu Curti

DECIVS CONSVL.

Decius Cōsul bello latino cū collega Mālio Torquato positus apud Velerim fluiū castris cū utriq; somno obuenuisset eos Victores futuros: quorū

Dux in prelio cecidisset. Is capite uelato primū ante aciem Diis manibus se deuouit: & in confectissima se hostiū tela iaculatus nouū ad uictoriam iter sanguinis sui semita aperuit.

occy pro patria
mors

MANLIVS TORQVATVS.

Manlius torquatus in bello Gallico arcē Capitolini montis insedit: obtestata ipsū quasi presentem Iouē ut quemadmodū ipsi ad defendendū tēplū

eius concurrissent: ita ut ille uirtutē eorū numine suo tueret. Insuper & Gallū cū ad singulare certamē prouocātem occidit. Torquem ei detractū ceruici sue induit. Bello latino filiū suū quī uictorē: pro cōtra imperiū pugnasset securi percussit. Latinos apud Velerim Deriū college deuotione superauit. Coniulātū iterū recusauit. Quod diceret neq; se populi uictoria neq; illū: seueritatē suam posse susterre.

Mani singulari
re amine amatio
suis

F. socum Decius

PAPIRIVS.

Papirius uir belliosissimus uelocitate cursor: aduersus Samnites progressus cum Romā ingrederet̄ cōdixit Fabio maximo: quē exercitui preponēbat ne manū cū hoste confereret. Sed ille oportunitate ductus pugnauit. Reuersus cū securi ferire uoluit. Ille in urbem confugit nec supplicē Tribuni tuebātur. Deinde pater lachrymis: populus precibus ueniā impetrauit. Postea Sānite Romanos apud Caudinas furculas angustia locorū conclusos uicere. Iterū Papirius aduersus eos directus de eis triumphauit.

Papirius fr̄ ansio

ko. a. sam. in 7

papi triumpho

FABIUS MAXIMVS.

Fabius ob uirtutē maximus: de Apulis: Mucernis: gallis Vmbriis: Maris: Turis & Liguribus triumphauit. Postea nouam de Hannibale uictoriam comentus est: nō impetu pugnare: ut qui frangi uirtute nō poterat: mora cōminueret. De redemptiōe captiuorum cum hostibus pepegit. Quod pactum

*Fabius de Apulis
fr̄ triumpho*

*Novi pugnē
nis*

*210. fundū uendi
dat ut fidei latum
657*

cū in Senatu improbaretur: fundū suū ducentis
milibus uendidit & fidei satisfecit.

MARCVS CVRIVS.

C Marcus Curius den-
tatus: primo de Samni-
tibus: iterū de Sabinis
triumphauit. Pirrhū
Epirhorarum regem
opem tarentinis tenen-
tem ex Italia pepulit.

*urbes uenia pul-
us*

Legatis Samnitū aurum offerentibus: cum ipse in
foco rapas torreret. Malo hec inquit si tibi lib^o meis
esse & aurū habentibus imperare q̄ possidere.

Not. datus doc

APPIVS CLAVDIVS CECVS.

C Appius Claudius
cecus Sabinos: Samni-
tes: hetruscos bello do-
muit. Viam usq̄ Brū-
dusiū lapidibus stra-
uit. Vnde illa uia Ap-
pia est. Cum de pace

67

Pirrhū ageretur & gratia potentiū per legatum: Cy-
neam quereret precio. Senex & cecus lectica in Se-
natum latus: turpissimas cōditiones magna ora-
tione discussit. Tum Ro. iusserunt capti uos reddi-
tos infames haberi: q̄ armati capi potuissent.

¶ Fabritius de redi-
mēdis captivus ad pir-
rhum Epirotam cum
aliis missus: ei capti-
vus Rex gratis dedit.
Admiratus cū eū pau-
perem cognovisset: ut

*Captivus rex
gratis*

quarta parte regni promissa sollicitare non ualere
ut ad se transfiret. Interiecto anno contra Pirrhum
Fabritius missus: medicus Pirrhinocte ad eum ue-
nit promittens ueneno se Pirrhum occisurū si sibi
aliquid polliceretur: quem Fabritius uinctum re-
mittere iussit ad dominū: idq; sibi dici. Tum rex ille
est inquit Fabritius qui difficilius ab honestate q̄
sola cursu suo auerti potest. Rex in Siciliam profe-
ctus. Fabritius uictis Lucanis & Samnitibus triū
phauit. ¶ Regnatum est a Iunio Bruto in Appiū
cc. xxxii. annis. Et licet iam clarum urbis Rome no-
men esset. Armia tamen extra Italiam mota non fue-
runt.

*Medicus ad pi-
rhum uenit
Not in ista die*

*Fabritius tri-
phator*

¶ Sequitur de Tertia etate populi
Romani.

DE TERTIA ETATE POPVLI
ROMANI SVB CONSVLIBVS.
APPIVS CLAVDIVS.

¶ Appius Claudius
cōsul ad Mamertinos
(qui cāpani erāt Mes
sana urbe Sicilie conle
dentes) liberandos mi
llus: quorū arcē cartha
ginenses & Hiero rex
Siracusan⁹ obsidebāt
Primoad exploiādes
hostes fretū piscatoria
naue traiecit. Regresa
sus Ralagiorē in Sici

liā traduxit. Carthaginēnē messāna expulit Hiero
nem apud Siracusas (ante se uictū q̄ cōgressum sen
tientem) in deditioem accepit

CNEVS DVILLIVS:

¶ Cneus duillius cū
uideret Carthaginēnē
multū mari polle. cla
ssēm magis ualidā q̄
deccoram fabrefecit &
manus ferreas cū irri

su hostiū primus isti
tuit. Sic inter pugnandū hostiū naues ap̄phendit:
hostes uicit. Neq̄ ulla uictoria Romanis gratiora
q̄ inuicti terra: iam etiā mari plurimū polleat.

*Appius ad liberan
dos mamertinos
missus*

Carthaginiensis deditio

Cneus duillius classe fabrefecit

*manus ferreas
in hostibus*

*irri
su
hostiū*

MARCVS ATILIVS.

¶ Marcus atilius re-
gulus: subis Salētinis
triūphauit: in affricā
classe traiecit. qualla
ta de hamilcare hani
balis patre duce peno
rū naues lōgas. lxxiii.
cepit. epida ducenta

atilius triumphans
quod naues oppo-
nit deperdit

& hominū ducenta milia. Serpentē quoq; maximū
occidit. Absente eo cōiugi eius & liberis ob paup̄ta-
tem sumptus publice dati. Post arte Xantippi Du-
cis Lacedemonii quia Carthaginē cōductus fuerat
captus: in carcerē missus. Legatus de p̄mutādis cap-
tiuis Romā missus (dato iureiurādo ut si nō impe-
tralet ita demū rediret) in Senatu conditionē dis-
suasit. Reiectis a se cōiuge & liberis Carthaginē re-
gressus crudeli supplicio affectus est.

atilius captus
atilius crudeli
supplicio affectus

LVCTATIVS CATVLVS.

¶ Luctati^o catul^o du-
centis nauibus aduer-
sū penos p̄fectus. Ha-
milcaris classe fugata
remiges & nautas assi-
due exercebat: qua ar-
te effecit ut etiā cupi-

de prelium exposcerēt. Post centū. xx. naues cōmea

o. rano de p. s. e. n. t. i. u. s.
u. s. a. t. i. u. s.
tibus & alijs oneribus impeditas duce Hanone de
praesit. Conditionibus datis: primo bello punico fi
nis impositus.

CLAVDIVS MARCELLVS.

duo modij annu
loz
antagm. in t.
¶ Claudius marcellus in mediū hostiū Gal
lorū primus irrupit. Regem eorū occidit.
tertia spolia opima re
tulit. cū apud Cannā
Apulie unicū pugna
rum esset. xl. miliū Ro. cede facta duo modij annu
lorū nobilitatis Romanę Carthaginem a Magone
lati in campania ubi Hanibal se transtulit eius ex
ercitum prelio fudit: & ab obsidione urbis Nolę ex
cussit. Primus post tantas reipublicę ruinas spem
fecit Hanibalē posse superari. Post Sicilia mandata
Marcello tota insula in una urbe supata est. grāde
illud & ante id tempus inuictum caput Siracuse.

FVLVIVS CENTIMOLA.

¶ Fulvius centimola
Illiricos cōes omniū
Grecorum hostes ter
ramarię oīa uastan
tes. legatos etiam Ro
manorū Teuta eorū re
gina iubente securi p

erientes suis copiis pdomuit. Principū colla lega
torum manibus securi litauit. Tenta grauiet mul
tata: ac fere toto regno spoliata.

CLAVDIVS NERO.

¶ Claudius nero qui
in Apulia cum Hani
balē castra cōiūxerat:
relicta in castris parte
cū delectis ad Hastru
balem Hanibalis fra
trem (qui ingentis cop

piis in Italiā traiecerat) pperauit: & se Liuius colle
ge cōiunxit: amboq; Hastrubalē uicerūt. Nero re
gressus pari celeritate qua uenerat: caput Hastru
balis ante uallum Hanibalis piccit. Cūq; picctū
fratris caput ad sua castra uidisset: agnosco inquit
infelicitatē Carthaginis. Hęc fuit illius uiri non si
ne pfectio quodā fati iminentis prima cōfessio. Iā
certū erat hanibalē etiā ipsi cōfessioē posse uinci.

*o nunciatio no
nis cū liuius
non hanc. an
castra xiiii
ceteri*

LIVIUS SALINATOR.

¶ Liuius salinator
de Illiriis triūphauit
iterū cū Claudio Ne
rone inimico suo cōsul
ne res publica discor
dia male administraret
amicitiam cum eo iun
xit: & de Hastrubalē

Livius non

NOT

triumphauit. Iterū Liuius consulē populus Roma-
nus Ioniū mare ingressus tota Grecie littora uelut
ti triumphante classe pagrauit. Spolia quippe Si-
cilię: Hispanię: Sardinie: Affricę preferebat. Et ma-
nifestam uictoriam nata in pretoria puppe laurus
pollicebatur.

AFFRICANVS MAIOR.

¶ Africanus maior. p
c. Scipio ab Africa ui-
cta dictus Clade canen-
si nobilissimos Iuue-
nes Italiam deferre ob-
metu Hanibalis deli-
berantes districto gla-

dio cōpescuit. Primus iurans ut patrię defensor exi-
steret. Vniuersos similiter iurare coegit. xxiiii. an-
noꝝ pretor in Hispaniā missus Carthaginē Hispani-
ę caput qua die obsedit cepit Hispanorū obli-
des parentibus reddidit uirginem pulcherrimā: ad cu-
ius conspectū concurrebat ad se uetuit adduci: Pa-
trię eius sponsor astitit. Hasdrubalē magonēq; fra-
tres Hanibalis hispania expulit. Masinellam Nu-
midie Regem in societatem recepit. Post consul in
Africa Hasdrubalis & Siphacis Mauroꝝ regis ca-
stra una nocte prupit. Reuocatū ex Italia Haniba-
lem supauit. Victis Carthaginensibus leges impos-
uit. Secundum bellum Punicum finiuit. Deinde a

*quo in Hispania
etor missus e*

*capit castra ha
in et siphacis*

tribu. p. repetūdarum accusatus / in uoluntarium
exilium concessit. Moriens ab uxore petiit ne cor-
pus suū Romē referret.

*non sic uita
concessit a dicit*

QVINTVS FLAMINIUS.

¶ Quintus Flamini⁹
cōtempti auspiciis qui
bus pugnare prohibe-
batur aduersus gallos
confluxit & uicit Phi-
lippum regem Mace-
donie prelio fudit: ca-

*¶ Flam. uicit
cedonia regē
lit*

stris exiit: in fidē recepit: sed filiū eius Demetriū
obsidem tenuit. Lacedemoniorū etiā duce Nabide
uicto filiū eius obsidem accepit. Venditos ac trans-
fugas Romanos colligens Romā duxit.

QVINTVS FVLVIUS.

¶ Quint⁹ Fului⁹ no-
bilioꝝ Etholos / Ore-
thanosq; supauit. Ca-
nathacs qui bello ma-
cedonico interfuerūt
post Anthicchum de-
fecerāt preliis frequē

*Fulvius nobe
cretano supauit*

tibus uictos / & in Ambrachiā caput gentis opidū
coactos in deditioem accepit: tum signis tabulisq;
priuauit.

SCIPIO ASIATICVS.

¶ Scipio Asiaticus frater Africanus Anthiochum regem Syriæ: qui (credibile dictu) maximis auxiliis copiisque confederat trecenta milia peditum equitum fal-

catorumque curruum non minor numerus: elephantis ad hoc inense magnitudinis: auro purpura argento & suo ebore fulgentibus aciem utriusque vallauerat: in genti prelio uicit: cui pax concessa ut ex Europa & Asia recederet: atque intra thaurum se contineret. Hic ab Asia uicta Asiaticus dicitur.

Scipio Asiaticus frater Africanus uicit Anthiochum regem Syriæ: cui pax concessa ut ex Europa & Asia recederet: atque intra thaurum se contineret.

CNEVS MANLIVS.

¶ Cneus Manlius Vulso somissus ad ordinandam Scipionis Asiatici prouinciam bellum Pisis & Gallis grecisque antioche affuerat in tulit. His uictis inter-

captiuos uxor Regis Orgioguntis Centurioni cui dam in custodia data: a quo uisuprata de iniuria tacuit. Et post impetrata redemptione memorabili exemplo dum pecuniam inclinata ceruice numeraret adulter: reuulsum caput ad maritum suum retulit.

no nã uicent n. manlius

PAVLVS EMILIVS.

¶ Paulus emili⁹ pri
mo cōsulatu quē p̄ se
tres repulsas adept⁹
erat de Ligurib⁹ triū
phauit. Iterū consul
Persen Philippi filiū
regem Macedoniē re
bellantem cepit: quem uictū fleuit & sibi asse
dere iussit: tum in triumphū duxit. In hac letitia duos
filios amisit. Et progressus ad populū gratias for
tūne egit: quāsi quod aduersi rei publicę iminebat: ca
lamitate sua esset decisum.

*Paulus emilius
et consulatus
idē de Liguribus
triumphauit
idē personam
etiam duos filios*

TIBERIVS SEMPRONIVS.

¶ Tiberius sempro
nius grace⁹ Tri. p̄l.
Scipionē Asiaticū quē
uis inimicū duci in
carcerē nō ē passus.
p̄tor galliā domuit.
Cōsul Hispaniā al
tero consulatu Sardiniā: tantumq; captiuorum ad
duxit: ut longa uenditione res in prouerbiū ueni
ret. Sardi uenales. Et cū in eius domo duo angues
apprehensi essent. responso dato de dominis peritu
rum: cuius sexus anguis fuisset occisus. Amore Cor
nelię coniugis marem iussit interfici.

*Sempronius p̄tor
nam domuit
procon sardinia
les*

MARCVS CATO.

¶ Marcus Cato Pres
or Sardinia subegit.
Consul Celtiberos do
muit. Et ne rebellare
possent: Arma omni
bus ademit. Singula
rum Ciuitatū muros

litteris missis uno die diruifecit. Hic omnia ardua
per se gessit: nec quicq̄ in exercitu suo precipui pre
ter honorem & Imperium habebat. Matronis orna
menta erepta opia lege repetentibus restituit. Ac
cusator assiduus malorum. Ipse quadragies quater
accusatus gloriose absolutus. Carthaginem delenda
m cenfuit.

SCIPIO NASICA.

¶ Scipio Nasica sta
tuas quas sibi quisq̄
p ambitionē in Foro
ponebat sustulit. Del
minū urbem Dalma
tarū expugnauit. Im
peratoris nomē a mi

litibus & a Senatu triumphū recusauit. Carthagi
nem seruandam suasit: ne metu ablato emule urbis
luxuriari felicitas Urbis inciperet.

SCIPIO AFFRICANVS . MINOR :

Scipio africanus minor ab Africa re ad optat. In Hispania apud Ilerdum in oppido pro uocatus est singulari preliouicit. Muros hostiles Ciuitatis priu. usaf

scipio africanus minor

scipio africanus minor

condidit. Consul Carthaginē accēdit ac funditus deuicit. Omnē citra ultraq; Hiberū subiecit Imperio Primus Romanorū ducū uictor ad Gades & Oceani oram peruenit. Plus etiā prouinciā retinere q̄ facere suadens. Quo tertiū bellum puniū finitur. Numantiam in Hispania fame uicit : hinc & Numantinus dictus.

scipio africanus minor

METELLVS.

Metellus ille qui ex Macedonia cognomē meruerat: & Celtibericus fieri: cum & Cetebriam memorabili cepisset exēplo: & uerso brigis maiori gloria pepercit. Pseudo Philippū (qui & Andricus) uicit. Achaios bis prelio fudit: triumphandos munio tradidit. Cum omnia proprio & subito cōsilio ageret. Amico cuidam quid acturus esset roganti:

metellus

metellus

ria pepercit. Pseudo Philippū (qui & Andricus) uicit. Achaios bis prelio fudit: triumphandos munio tradidit. Cum omnia proprio & subito cōsilio ageret. Amico cuidam quid acturus esset roganti:

in de d. d. d.
Tunicam inquit meam excinderem; si eam consiliū
meū scire existimarem.

LVTIVS MVMIVS.

¶ Luti⁹ Mumi⁹ de
Iera Achaia/ Achai⁹
cus. Legatis Roma⁹
norum apud Corin
thum uiolatū in Me
telli castra propera
uit & Corinthios apd

Leucopetiā uicit. Captaq; Corintho ac incensa cū
esset Achaie caput: greciēq; decus. Achaiam omnē
obtinuit: tabulis & signis spoliauit: quibus cū totā
Italiam repleffet in domū suam nil contulit.

CAIUS MARIVS.

¶ Caius Mari⁹ i Nu
midia Iugurthā regē
superauit: & Bocchū
Mauritāniē regē gra
uiter cecidit in gallia
Cimbres. In italia teu
tones uicit. Apuleiū

Saturninū tripliciter & Glauriā pretorē seditiosos
interemit. Cū Sulpitia rogatione prouinciā Sillae
eriperet. armis ab eo uictus & in carcerē coniectus
imissum percussorē Gallū uultus auctoritate de
terruit: acceptaq; nauicula in Africam traiecit.

LVTIVS SILLA;

Clutius Silla Iugurthā fraude Bocchi socii sui in deditionem accepit. Bello sociali Sānitas Hircanosq; superauit. Asiam sortit⁹ Mithridatem bis presilio fudit. Medos & Dardanos in itinere supergressus Mox regressus Carbonē Italia expulit. Mariū uicit Marii filio Preneste interfecto felicem se edicto appellauit. Proscriptionis tabulas primus posuit.

LVCIVS LVCVLLVS.

CLucius Lucull⁹ Mithridaten apud Calcedonē Cottam collegā suū obsidentē fossa ualleq; cinxit atq; depressit. Deinde Cizicū eadem hora qua obsidebat⁹ obsidiōe soluit. Mox Mariū terra mariq; uicit Marius occisus ponte nauibus facto omnium ante se primus Euphraten transit Sinopē expugnaturus (cum eā qui presidii causa preerat expoliatā incensam p̄ relinquerēt) miserorum hostium intestina clade p̄motus celeri cursu restinxit incendiū. Mithridatis copias ferro & fame afflixit: eumq; regno suo id

est Pontho expulit. Quem rursus cum Trigane re
ge Armenię subueniente magna felicitate supauit.

POMPEIUS MAGNVS.

Pompeius magnus fertoriū (partiū maria
narum ad bellū cōmo
uit Tygranē ad dedi
tionē) Mithridatē ad
uenenū cōpulit. deide
in Septētrione Alba
nos Clochos Enochios Caspios Hiberos Nunc in
oriente Parthos Arabes Iudeos cū magno sui terro
re penetrauit. Primus in hircanū rubrū & Arabicū
mare puenit. Imperiū maris Po. Ro. restituit. Partis
to orbis Impio cū Crassus syriā. Cesar galliā. Pem
peius urbē occuparet. Post cedē Crassi Cesarem di
mittere exercitū iussit. Cuius infesto aduēt u: ut be
pulsus in Pharsalia uictus ad Ptolomeū Alexan
drię regem fugit. ibiq; mucrone confossus perit.

VENTIDIVS.

Ventidius (cū Par
thi in Crassū Parthi
co inhiantē auro; un
decim strage legionū
& ipsius capite Auro
infuso multassent :
& Labieno duce : qui

Pompeianarū partium fuerat & uictus ad Perfos
 refugerat in ſiriā irrupiſſent incredibili felicitate
 & labieni copias ipſumq; pacorū: & omne Parthi
 cum equitatum (ſimulato inter colles metu donec
 admeret uſum ſagittarum) late cecidit. Mox cir
 cū lato regis per urbes que deſtituerant capite Si
 ria ſine bello recepta. Sic Craſſianam eladem paco
 rice de penſauit.

MARCVS CICERO.

¶ Marco Cicerone cō
 ſule Catilina ad delē
 dam patriam cōiura
 uit. Tanti ſceleris iu
 diciū per fuluiā emer
 ſit uiliſſimū ſcortū ſe
 Parricidis ignoſcens.

Tum habitō ſenatu in reum perorauit. he ſtem fu
 gauit. Ille ultra alpes conſpirationis furor: niſi al
 tera prodicione Volturnii pretoris litterę teneren
 tur. Statim Ciceronis Imperio iniecta eſt barbaris
 manus. palam pretor in Senatu conuincit & in car
 cere parricide ſtrangulantur. Fundamentum nāq;
 primum eſſe iuſticię dixit ne cui nocetur: deinde
 ut cōmuni utilitati ſeruiatur. ¶ Regnatum eſt ab
 Appio uſq; ad ſingulare Imperium Caii Iulii. An
 nis. CC. xxx.

DE QVARTA ETAT E POPVLI
RO. SVB IMPERATORIBVS.

CAIVS IVLIVS.

¶ Caius Iulius cesar
Europã sortitus Gal
liam Germaniã Bri
taniãq; subegit. Ad
uersum Belgas pug
nãs cum multa Ro
militũ insignia: tum
illud egregiũ ipsius
ducis qd nutante in
fuga exercitu rapto
fugiẽtis e manu scu
to in primã uolitãs

aciem manu preliũ restituit. Triũphos ex Gallia
Egypto: Pontho: Africa & Hispania duxit. Tante
autẽ bonitatis fuit, ut quos armis subegerat, cle
mentia magis uicerit. Pompei capite sit i oblato:
non continens lachrimas illud preciosissimis odo
ribus cremandum curauit. Bellis ciuilibus ubiq;
compositis Romam rediit. Primus singulare Im
periũ obtinuit. Ad hoc nullus celerius scripsit: ne
mo uelocius egit: quaternas etiam epistolas simul
dictauit. Sed gloriam principis uicit inuidia: sicq;
Bruti & Cassii coniuuratione. xxiii. uulneribus con
fossus occubuit, cum regnasset annos quinq;.

Octavius ab aucta
 repub. augustus pluri
 ma bella gessit. Exter
 na bella duo oīno per se
 gessit. Dalmaticū ado
 lescens adhuc & Antho
 nio deuictō Cantabri
 cū. Dalmatico etiā uul
 nera excepit. Vna acie dextrū genu lapide ictus al
 tera autē & crus & utrūq; brachium ruina pontis cō
 sauciatus. Reliqua p Legatos administrauit ut tū
 quibusdam Pannonicis atq; Germanicis aut inter
 ueniret aut nō longe abesset. Raucinnā uel Medio
 lanum uel Aquilegiā usq; ab urbe progrediēs. Nā
 arma nisi maiore emolumēti spe: nequaquā incuēda
 dixit. Ne compendio tenui iactura graui parta ui
 ctoria similis sit hamo aureo piscātibus: cui⁹ arrip
 ti amissi q; detrimentū, nullo capture lucro pensari
 pōt. Tēpla quīs sciret etiā pro cōsulib⁹ decerni sele
 re. In nulla tñ puīcia nisi cōmuni suo Romęq; noīe
 recepit. Nam in urbe quidē prinacissime abstinuit
 hoc honore: atq; etiā argenteas statuas olim sibi po
 sitas cōflauit oēs ex qbus aureas cortinas Apollini
 palatino dedicauit. Dictaturā magna ui offerente
 pp^o genu nixus / deiecta ab humeris toga / nudo
 pectore deprecatus est. Urbē Ro. ita exornauit: ut

gloriatuſ ſit ſe Lateritiã inueniſſe: marmoreã reſ
linquere. Clemẽtię ciuilitatis atq; ſtudioſitatis ex
emplar ipſe fuit. Huius Imperii anno. xlii. vniuer
ſo orbe pacato: Pacis auctor Ieſus xp̄us naſcitur in
Bethleem Iudeę ex Maria uirgine. Quo die Romæ
in cœleſti circulo chriſti imagine cū matre uifa arã
ei prim⁹ extruxit. Dominũ ſe uocari uetuit. Tranſ
tyberim fons olei de terra erupit: fluxitq; tota die
chriſti gratiam gentibus oſtendens. Templũ pacis
eternum corruit.

TIBERIVS.

¶ Tiberius dalmatas
Salmatasq; ſubegit.
Adulatio: es adeo ad
uerſatus eſt: ut nemi
rem Senator; aut offi
cii aut negotiũ cauſa
ad lecticã ſuam adini
ſerit. Conſularem uero ſatiſſacientẽ ſibi ac p̄ genua
orare conantem ita ſuffugerit ut caderet ſupinus.
Atq; etiã ſi quid in ſermone uel in continua oratio
ne blãdituſ de ſe diceret: nõ dubitaret interpellare
ac reprehẽdere & cõmutare cõtinuo. Dominuſ ap
pellatuſ a quodã denũciauit: ne ſe ampliuſ contu
melię cauſa nominaret unde ſe Dominũ cū cõtu me
lia uocari dixit. Sed aduerſuſ conuitia maloſq; tu
mores & famoſã de ſe ac ſuis carmina firmuſ ac pa

tiens: subinde iactabat in ciuitate libera: linguam
 mentemq; liberas esse debere. Presidibus quibus
 dam prouintiarū augenda esse uictigalia luadens
 tibus respōdit. Boni pastoris esse tondere pecus nō
 deglubere. Aliis ut officiales mutaret instantibus.
 Vidi inquit quendam muscas egri uulneribus in
 sidentes fugare: quem eger culpauit quoniam uen
 ture sitibundę sunt. Iste tantū (cum plene sint) lo
 cum occupabant. Huius imperii anno .xviii. Iesus
 Christus Anno .xxxiii. & trium mensium Hiero
 solymis pro salute hominū crucifixus moritur. Cu
 ius expressa in sudario effigies a sancta Veronica
 per mare Romā adducta est. Qua uisa Tiberius
 mox a morbo fertur liberatus.

CLAVDIVS.

¶ Claudi⁹ Britannia
 post Cesarē secundus
 attingens in deditio
 nē accepit. Orchades
 insulas Romano adie
 cit Impio. Tam ciui
 lis ut etiam Plauriū:

qui expeditione Britannica multa egregie fecerat
 triumphantē ipse persequeret: & contendentem Ca
 pitoliū leuius incederet. Huius imperii anno se
 cundum lo Petrus apostolus princeps cum primo fun
 dasset ecclesiam Antiochenā Romā uenit tenuitq;

(pastor ouium christi) cathedram episcopalem annos
 xxv. sub Nerone crucifixus eodem die quo & Pau-
 lus capite plexus. Anno a natiuitate Christi. Lxx.
 tempore Neronis caballos lapideos Praxitelis un-
 alter Fidię opera (maximis sane opificibus digna)
 Romam aduexit ex Asia. Tridates Armeniorum rex
 quem ut Nero laute exciperet theatrum Pompei un-
 dici opera totum inaurauit.

VESPASIANVS.

Vespasianus uir uti
 que clementissimus: li-
 beralissimusque ac mu-
 nificentissimus: qui
 principatu susceptore
 publicam serme collap-
 sam optime restituit.

& censum Senatorum expleuit: Consulares inopes su-
 stentauit: ac multas per orbem Ciuitates terremo-
 tu uel incendio afflictas in melius restituit. Dein
 de bello Iudaico biennio peracto Titus filio comen-
 dauit: quod quidem biennio post constantissime ab-
 soluit: quo Iudei penas dederunt: & frequentis con-
 tra populum Romanum defectionis & sceleris quo Christum
 innocentem peremere. Hic tantę lenitatis & clemē-
 tię fuit ut conuicia a causidicis & philosophis in se-
 dicta leniter ferret. Reos etiā maiestatis uerbis tan-
 tum castigatos dimitteret. Offensarum & iniuriarum
 imemor. Diligens tamen custos discipline militaris.

TITVS.

Titus uir oim uir
 cutu genere amirabil
 adco ut amor & deli
 tię humani generis di
 ceretur. Facidissimus
 bellicosissimus: mode
 ratissimus: ita cemis

*Titus uir oim
 miru ym
 iomiraf*

& liberalis ut nulli quicq̄ negaret. Hoc cum epre
 henderet amici: respodit. Nemine a uultu pncipis
 tristem discedere oportere. addidit & illud recorda
 tus q̄ nihil cuiq̄ muneris dedisset. Amici hunc die
 pdidi: phōgē familiaritate delectatus. Perit tandē
 hic talis & tantus Princeps: uentris profluio in ea
 dem uilla qua & pater gratis sue Anno. xlii. eoq̄ lo
 co cum ingenti hominū luctu sepultus.

NERVA.

Nerua scnio confes
 ctus Impator electus
 impauit anno. i. mensē
 iiii. Hic suscepto impe
 rio cū oia ipsius i perii
 scepta ex Domitiani
 tyrannide in tumultu

offendisset. Se equillimū atq̄ utilem omnibus pre
 stare conatus est: unde eius opa omnia Domitiani
 acta ex Senatus decreto abrogata sunt.

TRAIANVS.

¶ Traian⁹ cepit reg-
nare anno domini. c
urbestrās Rherū in
Germania recupera-
uit. Daciam subegit
Immunitates Ciui-
tatis inoꝝibus lar-

giens: tributa provinciis relaxauit. Cū aliquando
pfecturus ad bellū iam equū ascēdisset uidua que
da napprehenso pede illius lugens iusticiā tibi sic
ri de occisoribus filii sui innocentissimi poscebat.

Cuius uerbis motus de equo descendit: causam exa-
minauit: & condigna satisfactioe eam consolatus
est. Veritus ne quid detrimenti Ro. imperiū ex au-
gmento christiane religionis caperet: psecutor ē in
xpianos cōcessit per Pliniū secundū mitigatus.

ADRIANVS.

¶ Adrian⁹ primo q
dē christianis aduer-
satus postea cognita
ecꝝ religione in eos
admodum benefic⁹
fuit. Plutarchi sexti
aliorumqꝝ phōꝝ do-

ctrina ac familiaritate delectat⁹. Fecit Ro. sui nois
pontē & sepulcrū: qd̄ hodie castrū angeli appellat.
Magnificus & clemēs: stultū gladio in se furētē me

dicis curandum tradidit: & Egros bis terue indie
 inuifit. Iudeosq; pertinaciã ultima cede pdomuit: &
 Hierosolimã instaurans xp̄ianis incolẽdã dedit.

ANTONIUS PIVS.

¶ Antonius pius nul
 li unq̄ acerbus: cū. Et is
 benignus. Tributum
 interdū ita remisit ut
 cautionibus incensus:
 ctm̄iū delicta relaxa
 ret. In re militari mo

derata gloria. Defendere magis puincias q̄ amplia
 re studuit. Millens unū ciuem seruare q̄ mille ho
 stes occidere. Tãtę iusticię fuit ut multi reges mul
 tęq; nationes depositis armis ad eum cõtrouersias
 suas deferrent: sententięq; eius mox parerent.

ANTONIUS VERVS.

¶ Antonius Verus
 eiusdẽ animi eiisdẽ
 q̄ uultus: inquis for
 tuna semp est habi
 tus. Placnis senten
 tia sepius p cū repe
 tita. Tum de mū flo

rerẽ Ciuitates si aut philosophi imperarẽt: aut im
 perãtes philosopharent. Apolloniũ & Sextũ philo
 sophos legẽtes Imperator audiuit. Iturus ad bellũ

(cum nō haberet unde stipendia militibus preberet exhausto erario) omnē Imperatoriam suppellectilem: omnēq; ornatum uxoris publice uendidit parua uictoria in omnes de repub. meritos liberalis tuit. Tributa quibusdam prouinciis remisit.

SEVERVS.

Seuerus (philosophie admodū studiosus) fortissime qd̄ erē pub. sed laboriose gubernauit. Parthos & Arabas & Azabenos lupauit. Multa tota urbe Romane reparauit. Huius cū animo fortuna mutata est. Nā ubi persecutionem in Christianos mouet: cōtinuo uariis periculis distrahitur.

ALEXANDER.

Alexander (Ulpiano iuriconsulto usq; asseflore) iustitiā ita coluit: ut nemo unq; de illata ab eo iuriā questus sit. Turritū q; munera accipiebat q; magne esse auctoritatē apud Impatorē uideret: fumo necari iussit: preconē clamante. Fumo punit qui fumū uendidit. Pecunias cōtempfit. gēmas res

iecit ut res muliebres : dicens in Virgilio plures &
meliores gemas esse. Xersen per sarum regem glorio
sissime uicit.

GORDIANVS.

Gordianus ad sexa
gintaduo milia Libro
rum in Bibliotheca ha
buisse dicitur. Parthes
iam erupentes ingenti
clade superauit. Philipe
pus ei successit : quem

primū impantē Christiani habuerunt : q̄ mysteria ad
ire nunq̄ est ausus nisi cōfessus. Post tertium uero im
perii sui annū Millesimus ab urbe cōdita annus im
pletus est : & magnificis ludis celebratus . Anno a
natiuitate domini . CC . xlvii .

AURELIANVS.

Aurelianus Gothos
apud Darubiū superauit
in Asia deinde traiciens
Zenobiam que (occiso
marito) orientis tenebat
Imperium uicit Tetrico
superato Gallias recepit .
Muris ualidioribus &

luculentioribus urbem sepsit . Hic primus apud Ro-
diana capiti innexuit . Gemisq̄ & aurata omni ue
ste usus est . Postea mota in Christianos persecutio
ne fulmine taetus deinde occiditur .

PROBUS.

¶ Probus Gallias
Barbaris occupatas
irgenti felicitate re
stituit. Saturni uim
perium usurpare con
tante. In oriente Pro
culū & Bonosum apud

Agrippinam oppressit. Cum sibi equus uelocissi
mus presentaretur recusans dixit. Fugituo militi
non forti hic equus cōuenit. Multa opera militari
manu perfecit dicens Annonam gratuitam militē
comedere non debere.

